

Inleiding.

Na de Eerste Wereldoorlog onderkennen tactici een aantal tekortkomingen die kleefden aan de in Amerikaanse bewapening opgenomen getrokken artillerievuurmonden.

Afb. 01:

13-ton, High Speed Tractor, M5, met parknummer C-13, met een aangekoppelde 155-mm houwitser M1, 44 Afdeling Veldartillerie 1950. Bron: Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH).

Als belangrijkste tekortkoming kwam de zeer beperkte breedtedraai van de aanwezige vuurmonden duidelijk naar voren. Als de Amerikaanse strijdkrachten op 6 juni 1944 voet op Franse bodem zetten beschikken de grondtroepen over het modernste materieel ondermeer over een moderne getrokken 155-mm houwitser. Dit model middelzware vuurmonden vormden de ruggengraat van de Amerikaanse artillerie vormden. In een Amerikaanse divisieorganisatie was een divisie artilleriegroep opgenomen. Deze divisie artilleriegroep was opgebouwd uit een Divisie artilleriestaf en vier afdelingen veldartillerie met twee type vuurmonden. Een van de vier afdelingen veldartillerie had de beschikking over de getrokken 155 mm Houwitser M1 on 155 mm Houwitser Carriage M1. De drie overige afdelingen waren bewapend met de getrokken 105-mm vuurmond.

Het is dit type getrokken 155-mm artillerievuurmond waarmee ook een afdeling veldartillerie binnen Nederlandse divisie artilleriegroep werd uitgerust. Met de omvorming van de divisiestructuur naar de Landcent organisatie verdween de divisie artilleriegroep uit de divisieorganisatie. De afdelingen veldartillerie uitgerust met dit type getrokken 155 mm vuurmond kwamen onder bevel van de commandant legerkorpsartillerie.

Historie.

Met de in beeld gebrachte tekortkomingen werden nieuwe eisen opgesteld waaraan de te ontwikkelen vuurmond diende te voldoen. Aan de hand van de nieuwe gestelde eisen start medio 1920 een ontwikkelingstraject. Uit dit ontwikkelingstraject kwam de 155-mm Houwitser M1920 naar voren. De met een spreidaffuit uitgeruste M1920 houwitser kende een effectieve dracht van 15.000 meter. In een vrijwel ongewijzigde configuratie is het affuit ook toegepast bij de 4,7-inch [119-mm] kanon. Ondanks de positieve resultaten werd het besluit genomen om de ontwikkeling van de spreidaffuit voort te zetten. Dit had als resultaat dat medio 1934 de 155-mm Houwitser M1925E on 155mm Houwitser Carriage T2 ter beschikking kwam. Bij deze ontwikkeling had men het T2 affuit gecombineerd met de schietbuis van de 155-mm Houwitser M1918. Helaas draaide deze ontwikkeling uit op een mislukking. Hierop werd het besluit genomen de nog te ontwikkelen 155 mm schietbuis te combineren met het T2 affuit.

Op 15 april 1941 werd de vuurmond die uit het ontwikkelingstraject naar voren kwam door het Amerikaanse Leger gestandaardiseerd. Als 155 mm Houwitser M1 on 155mm Houwitser Carriage M1 werd de nieuwe getrokken vuurmond opgenomen in de Amerikaanse bewapening. Pas in oktober 1942 start Rock Island Arsenal, Illinois met de serieproductie van de 155 mm vuurmond M1. De eerste houwitser kwam eind 1942 ter beschikking van de artillerie-eenheden. Echter de productiesnelheid was en bleef zeer laag. Pas in de loop van 1943 kwam de serieproductie van 155-mm Houwitser goed op gang. Als medio juni 1945 de serieproductie 155-mm Houwitser M1 werd gestaakt waren 4.035 getrokken vuurmonden van dit type geproduceerd. In de periode van eind '60 - begin jaren '70 werd de typeaanduiding van de getrokken vuurmond gewijzigd naar Houwitser, Medium, Towed: 155 mm, M114.

Gedurende de productieperiode van de 155-mm Houwitser M1 zijn aan het dragend onderaffuit een aantal wijzigingen doorgevoerd. Op basis van de 155 mm Houwitser Carriage M1 werd de 155 mm Houwitser Carriage M1A1 ontwikkeld. De 155mm Houwitser Carriage M1 was uitgerust met een elektrisch remsysteem. Bij de 155mm Houwitser Carriage M1A1, is vanaf medio 1943, een remsysteem gemonteerd dat werkte op luchtdruk. Beide remsystemen werden aangestuurd door het trekkende voertuig.

Na de capitulatie van de Duitse Strijdkrachten kwam de 155mm Houwitser M1A1 on 155mm Houwitser Carriage M1A2 ter beschikking. Bij deze versie is een ander type stempel toegepast welke samen met de twee scharnierende benen een stabiel vuurplatform vormt voor het vuren. De 155mm Houwitser M1A1 on 155mm Houwitser Carriage M1A2 blijft tot medio 1953 in serieproductie. Toen de productie van de M1A1 werd gestaakt omvatte de totale productie op dat moment 10.300 exemplaren van houwitser M1, M1A1 en M1A2.

Verdere ontwikkeling

Op basis van de 155mm Houwitser M1 was ook een gemechaniseerde versie ontwikkeld. Experimenteel was de vuurmond gemonteerd op het rupsonderstel van de lichte gevechtstank M5 Stuart. Voordat de artillerievuurmond kon worden geplaatst moest het rupsonderstel door Cadillac te worden verlengd. Van de 155 mm Houwitser Motor Carriage [HMC] T64, zoals het experimentele gemechaniseerde vuurmond werd aangeduid is

VERGANE GLORIE.

slechts een prototype geproduceerd. Het experiment op basis van de lichte gevechtstanks M24 Chaffee kreeg eenzelfde typeaanduiding waarbij de T64 werd aangevuld met E1 tot T64E1. Ten behoeve van de montage van de vuurmond werd de krachtbron centraal in het rupsonderstel gemonteerd. Medio december 1944 was het prototype van de T64E1 gereed om te worden beproefd. Het is de T64E1 welke, in juni 1945 werd gestandaardiseerd als 155mm Houwitsers Motor Carriage M41. Van de 250 bestelde gemechaniseerde 155-mm houwitsers waren slechts 85 exemplaren geleverd. Ook hier speelde de capaciteit van de As-mogendheden een beslissende rol.

Beschrijving

De 155mm Houwitsers M1 artillerievuurmond had een korte schietbuis, waarbij de lengte overeenkwam met 23 maal het kaliber. De uit een stuk gesmede schietbuis tellende 48 trekken en velden. Ondanks de relatief korte schietbuis bedroeg effectieve dracht van de vuurmond 15.088 meter. Met de vuurmond werd een projectiel met een massa van 43 kilogram afgevuurd. Bij het verlaten van de schietbuis kende het projectiel een snelheid van 564 meter per seconde. Deze gegevens zijn gebaseerd op springgranaat, type H.E. Shell M107. Onder normale omstandigheden werd de vuursnelheid van 1 schot per minuut aangehouden. Bij snelvuur kon en mocht de vuursnelheid voor een korte periode worden opgevoerd naar 3 schoten per minuut.

De toegepaste sluit inrichting is van het bekende Amerikaanse model van een ronde sluitinrichting met afvuurmechanisme en met uitwendige schroefdraadfragmenten. Voor het vergrendelen van de sluitschroef was gebruik gemaakt van drie uitwendige schroefdraadfragmenten. De drie uitwendige schroefdraadfragmenten waren trapsgewijs, in drie stappen op de sluitschroef gesmeed. Door een korte verdraaiing van de sluitschroef werd deze vergrendeld. Het verdraaien van de sluitschroef geschiedde onder de druk welke door de sluitveerinrichting op de sluitschroef werd uitgeoefend. Een geleide richel met sluitstukroller geleide het vergrendelen. In de hartlijn van de sluitschroef was de afvuurinrichting gemonteerd.

De vuurmond kent geen mechanisch aangedreven bediening. Alle handelingen met betrekking tot de bediening van de vuurmond werden uitgevoerd door middel van menselijke spierkracht. De enige hydropneumatische componenten die op de vuurmond waren gemonteerd waren de rem- en vooruitbrenginrichting van het type M6. De instelbare reminrichting was in de wieg onder de schietbuis gemonteerd. Een stangenstelsel welke enerzijds gemonteerd was met de reminrichting en anderzijds met het bovenaffuit zorgde voor de instelling instellen van de reminrichting. Het remmend vermogen van de reminrichting werd daarmee in overeenstemming gebracht met de elevatiehoek van de schietbuis. De maximale terugloop van de schietbuis bedroeg bij minimale elevatie 152 cm tegen 104 cm bij maximale elevatie. In tegenstelling tot de reminrichting was de vooruitbrenginrichting op de wieg, boven de schietbuis gemonteerd.

Om de vuurmond handmatig in het verticale vlak te kunnen bewegen was het in balans zijn van de wieg met schietbuis een vereiste. Dit evenwicht werd bereikt door aan weerszijden van de schietbuis een evenwichtsinrichting te monteren. Deze evenwichtsinrichting was opgebouwd uit een aantal spiraalveren. Het ene uiteinde van de evenwichtsinrichting was verbonden met de wieg. Het ander deel was verbonden met het boven-affuit. Hoe kleiner de elevatiehoek des te kleiner was de ruimte waarin de veren lagen opgesloten. Met andere woorden hoe kleiner de beschikbare ruimte des te groter de opwaartse druk van de spiraal veren.

Afb. 02:
155mm Houwitsers M1 on 155mm Houwitsers Carriage M1 zonder gepantserd schild.
Bron: Onbekend.

Zoals al eerder aangehaald kende de 155-mm vuurmond geen mechanisch aangedreven bediening. Een hydraulisch aangedreven automatische laadinrichting ontbrak. Het laden en aanzetten van de granaat vonden dan ook handmatig plaats. Het een-assige ongeveer onderstel was uitgevoerd als spreidaffuit met een laag zwaartepunt. Beide affuitbenen waren scharnierend aan het draagstuk, ook wel aangeduid als onder-affuit, gemonteerd. Het draagstuk vormde in wezen het hart van de getrokken vuurmond. Om de vereiste stabiliteit te verkrijgen tijdens het vuren was het draagstuk uitgerust met een schroef- of een vijzelstempel. Het driepuntige vuurplatform werd verkregen door de beide affuitbenen te spreiden en met de stempel de wielen te liften. Om de terugslag van de vuurmond op te vangen diende elk affuitbeen met een grondanker worden uitgerust. Het draagstuk diende ook als basis voor het boven-affuit met wieg en schietbuis.

De toegepaste beremming bij de vuurmond was afhankelijk van het model onder-affuit. Gedurende het productietijdvak werd het elektrisch remsysteem vervangen door een remsysteem werkend op luchtdruk. Het M1 onder-affuit kende een elektrisch remsysteem. Alle overige uitvoeringen waren luchtremmen toegepast. Door middel van elektrische leiding of luchtslagen verbond de vuurmond met het trekkend voertuig. Daarnaast was elk wiel uitgerust met een eigen handremmechanisme.

VERGANE GLORIE.

Op het onderstel was het affuit met bedieningsorganen en de wieg met schietbuis draaibaar gemonteerd. Door het toepassen van een tandboog op het onderstel kon het boven-affuit in het horizontale vlak worden bewogen. Ondanks de beperkte lengte van tandkrans was een breedtedraai van het affuit mogelijk van 48,7 graden [23,5 graden [418 mills] naar links tegen 25,2 graden [448 mills] naar rechts]. De wieg met schietbuis was in het verticale vlak eveneens beweegbaar gemonteerd, tussen de beide zijvleugels van het boven-affuit. De bewegingsruimte in het verticale vlak ligt van -2 graden tot en met +63 graden. Op de linker astap en zijvleugel was het opzet-draagstuk voor de richtkijker ten behoeve van de richter gemonteerd. De aan het vuurmond gebonden instrumenten waren opgebouwd uit een Telescope Mount M25 met geïntrigeerde kwadrant en Panoramic Telescope M12. Naast de vuurmond gebonden instrumenten behoorde tot de vuurmond een richt-baakset M1 of M1A1, kwadrant M1, 0/00 verdeling en een aantal temperseleutels als een tempeertoestel.

Voor de bescherming van de vuurmondbediening tegen vijandelijk vuur of granaatscherven was de vuurmond voorzien van een gepantserd schild. Daarbij is het bovenste deel van het linkerschild scharnierend aangebracht. Door het bovenste deel naar voren weg te klappen werd de richter in staat gesteld zijn opdracht uit te voeren.

Vanwege opmerkingen en bevindingen van gebruikers werden op verschillende momenten gedurende het productietijdvak, constructiewijzigingen doorgevoerd. Tussen de sluitschroeven zijn ook kleine onderlinge verschillen waar te nemen. In de latere geproduceerde sluitschroeven is een stuitstift aangebracht. Hiermee werd voorkomen dat het afvuurslot te ver werd ingeschroefd. Indien het afvuurslot te ver was ingeschroefd kon de ontstekingspatroon moeilijk zo niet, worden geplaatst. Afwijkende uitsteek van de oliemeter welke was toegepast op de rem- en vooruitbrenginrichting. Afhankelijke van het type kon de uitsteek 1/4 inch [6,4 mm] of 3/8 inch [9,5 mm] zijn. Bij het onderstel met affuitbenen zijn meerdere onderlinge verschillen vast te stellen. Een belangrijk verschil had betrekking op de remmen, elektrisch of pneumatisch. Het toegepast remsysteem had consequenties op de diameter van de te gebruiken rollagers. Een tweede opvallende verschil waren de stempels.

155-mm Houwitser M114/39.

De Rotterdamse Droogdok Maatschappij [RDM] ontwikkelde een pakket aan technische maatregelen. Daarmee was RDM in staat de gevechtskracht van de verouderde getrokken Amerikaanse 155 mm M114 houwitser op te waardenen.

Afb. 03:

Een 155mm Houwitser M1 op 155mm Houwitser onderstel M1 op het schietterrein van het Artillerie Schietkamp te Oldebroek gereed tot vuren.
Bron: Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH).

Met het uitvoeren van dit pakket werd de vuurmond tevens geschikt voor het afvuren van moderne munitie. Daar onder de Extended Range Full Bore [ERFB] munitie. RDM leverde twee modellen van de M114/39 te weten een A1 en een A2 versie. De onderlinge verschillen beperken zich tot de stempelinrichting. De A1 versie was uitgerust met een stempelinrichting van het vijzeltype tegen een schroeftype bij de A2 versie. De KL beschikte over de A1 versie.

Het moderniseren van de vuurmond omvatten het vervangen van de complete oude L/23 schietbuis met sluitschroef. Het nieuwe type schietbuis had een lengte welke overeenkwam van 39 maal het kaliber [6.120 mm]. Daarbij was de schietbuis uitgerust met een mondingsrem waarmee de krachten op de affuit voor een deel werden opgevangen. Desondanks bleven de krachten te hoog voor het oude model vuurmond. Ook de rem- en vooruitbrenginrichting werd vervangen. Door de hogere massa en voorwichtigheid diende een ander mechanische ondersteuningsinrichting te worden gemonteerd. De op stikstofdruk werkende ondersteuningscilinder was voorzien van een accumulator en temperatuurcorrectie-inrichting. Daarbij was accumulator boven de rem- en vooruitbrenginrichting gemonteerd. Door middel van slangen stond de accumulator in verbinding met de beide ondersteuningscilinder

Om de breedtedraai soepel te laten verlopen waren rechts naast het breedtetandwiel ondersteuning rollen gemonteerd. De montage van de ondersteuningsrollen hield verband met de voorwichtigheid van de vuurmond. Hiermee werd de druk op de affuitpillager verminderd. Daarnaast waren ook de schopsteunen op beide affuitbenen aangepast. Als laatste was het oude trekoog vervangen door een nieuw model trekoog met trekooghouder. Onder het draagstuk van het kanon kon een extra hydraulische vijzel gemonteerd. Met deze extra vijzel was de mogelijkheid gecreëerd snel van hoofdschuitsrichting te veranderen. Aan de vijzel was een ronde grondplaat toegevoegd. Op een van de twee affuitbenen was een

VERGANE GLORIE.

hydraulische pomp gemonteerd. Als de beide affuitbenen met grondankers vrij van de grond waren kon de complete vuurmond in een andere schietrichting worden gebracht.

RDM bouwde twee Canadese M114s om naar de M114/39 configuratie. Na aankomst te Canada werden de beide vuurmonden aan een uitgebreid pakket beproevingen onderworpen. Maar bij deze twee vuurmonden bleef het. Canada haakte af. Medio 1986 ondertekende Denemarken, Nederland en Noorwegen een verdrag om gezamenlijk een aantal getrokken houwtiser M114 op te waarderen. Daarbij ging het om in totaal 226 vuurmonden welke diende te worden gemodificeerd. Voor de Nederlandse landmacht kwam de ombouw in handen van RDM. Voor de Deense strijdkrachten werden de werkzaamheden uitgevoerd door DISA. Norsk. In augustus 1988 vond de eerst aflevering van de M114/39 plaats bij de Noorse Strijdkrachten. Begin 1990 werd het ombouw project van de 226 vuurmonden afgerond.

De productie van de schietbuizen voor de M114/39 lag in handen van Bofors Weapon Systems uit Zweden. Medio 1984 leverden het bedrijf de eerste schietbuis ten behoeve van een uitgebreid testprogramma. Pas in 1987 werd de eerste 155 mm schietbuis uit de serieproductie geleverd. Echter de basisconstructie van het decennia oude materieel bleek niet bestand tegen de hogere belastingen te zijn. Om deze reden besluit de landmacht de M114/39 uitsluitend in oorlogstijd te gebruiken. Voor de opleiding van het toekomstige personeel zijn vijftien overtollige Duitse getrokken vuurmonden FH70 aangekocht.

De Koninklijke Landmacht en haar M114 en M114/39.

Volgens de planning van de Generale Staf was er behoefte aan artillerie-eenheden op twee niveaus. Op divisieniveau voorzag de planning in een afdeling 155 mm houwtiser M 1/M114 bij de divisie artilleriegroep. Binnen de organisatie, op legerkorpsniveau van de legerkorpsartillerie waren zes afdelingen veldartillerie uitgerust met de 155 mm houwtiser M 1/M114 voorzien. Een afdeling 155 mm houwtiser was opgenomen in de organisatie van de territoriale troepen.

De onderstaande tabel van artillerie-eenheden uitgerust met de houwtiser M1 maakt een aantal gegevens duidelijk. Wanneer en gedurende welke periode een artillerie-eenheid deel uitmaakte van de organisatie van het 1ste (Nederlandse) Legerkorps.

Afdeling.	Jaar	52	53	54	55	56	57	58	59	64	65	68	69	86	87	88	92	95	03
14 Afdva / 1ste Divisie.								P	P	P	P	P		Overgeschakeld naar M109					
24 Afdva / 2de Divisie.		X	X	De opbouw van de geplande 2e Divisie kwam niet van de grond.															
34 Afdva / 3de Divisie.		P	P	P	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	
44 Afdva / 4de Divisie.			P	P	P	P	P	P		Omgenummerd naar 14 Afdva.									
	44 Afdva								P	P	P	P	P						
54 Afdva / 5de Divisie.				M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M		Omgen. naar 154 Afdva		
	154 Afdva														M	M	M	M	
64 Afdva / 6de Divisie.		X	De opbouw van de geplande 6e Divisie kwam niet van de grond.																
Afdeling	Jaar	52	53	54	55	56	57	58	59	64	65	68	69	86	87	88	92	95	03
104 Afdva / Lk-art.		P	P	P	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M				
114 Afdva / Lk-art.				M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M				
124 Afdva / Lk-art.			M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M				
134 Afdva / Lk-art.				P	P	P	P	P	Omgenummerd naar 44 Afdva										
	134 Afdva					M	M	M	M	M	M	M	M						
	134 Afdva														G	G	G	G	G
144 Afdva / Lk-art.				M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	M	G				
	144 Afdva														G	G	G	G	G
154 Afdva / Lk-art.				M	M	M	M	M							G				
	154 Afdva														G	G			
164 Afdva/ Lk-art.		X																	
244 Afdva / OSK.								M	M	M	M	M	M	M					
Aantal Afd.		2	4	9	9	9	9	10	10	10	9	9	9	7	8	5	5	4	2
P = Paraat		M = Mobilisabel					G = M114/39					X = Gepland/nooit geformeerd							
Bron: Internetsite 41 Afdeling Veldartillerie, Charlie Batterij.																			

Voor de oplettende lezer zal het zijn opgevallen dat alle eenheid nummers eindigen op een vier. Dit is geen toeval. De hoge eenheidsnummering, 100-serie, wijst erop dat de artillerie-eenheden op legerkorpsniveau was ingedeeld. Het tweede cijfer in de eenheid nummering was een volgnummer. Door de Generale Staf was aan alle type vuurmonden een codecijfer toegekend. Aan de 155 mm Houwtiser M1/M114 werd de codecijfer vier toegewezen. Dit codecijfer is als derde cijfer in de eenheid nummering opgenomen. Dit was niet van toepassing voor de eenheid met een nummer in de 10-serie welke op divisieniveau waren ingedeeld. Het eerste cijfer verwijst naar de divisie waarbij de genoemde artillerie-eenheid was ingedeeld. De divisieartillerie telde vier afdelingen veldartillerie, waarbij de 155 mm afdeling als vierde eenheid was opgenomen. De artillerieformaties met het volgnummer 1 tot en met 3 waren gerelateerd aan de gelijk genummerde gevechtsgroep. Met de reorganisatie van de divisies naar de Land centstructuur verdwenen de eenheden uit de 10-serie gefaseerd uit de organisatie van de divisie.

Uit de tabel kan worden vastgesteld dat er tien afdelingen 155 mm gelijktijdig in de organisatie van het Nederlandse legerkorps waren opgenomen. Daarbij beschikte elke afdeling veldartillerie over achttien getrokken vuurmonden. Een simpel rekensommetje leert ons dat er voor de materiele vulling 180 vuurmonden vereist waren. Daarbovenop hield met rekening met een oorlog reserve van tien percent, dit stond gelijk aan 18 vuurmonden. In werkelijkheid beschikte de Koninklijke Landmacht over 193 vuurmonden van het model M1/M114.

De 155-mm Houwtiser M1 was door de Amerikaanse Overheid op bruikleenbasis aan de Nederlandse defensieorganisatie verstrekt. Deze verstrekking vond plaats in het kader van het Mutual Defense Assistance Program [MDAP]. Eind jaren veertig stroomden de eerste 51 vuurmonden van het type 155 mm Houwtiser M1 in bij het Nederlandse leger. Vanaf 1989 werden 82 M114/23 vuurmonden gemodificeerd naar de M114/39 met langere loop. Daarmee staat vast dat er minimaal 82 vuurmonden bij de KL beschikbaar waren. Na 1993, telde de Koninklijke Landmacht nog maar slechts 51 van de oorspronkelijke 82 vuurmonden M114/39, 155 mm. Medio 2002 neemt de KL afscheid van de M114/39 en stromen alle typen getrokken artillerievuurmond definitief uit.

Naast de getrokken vuurmonden werd ook een aantal gemechaniseerde artillerietrekker in bruikleen verstrekt van het type M5, High Speed Tractor, 13 ton. Daarnaast beschikte de Koninklijke Landmacht over een aantal zwaardere wiel artillerietrekker van Amerikaanse origine.

Artillerietrekkers

M5 "High Speed" Artillerietrekker, 13 ton.

International Harvester Corporation, Bettendorf Works, Bettendorf, Iowa produceerde rond de 6.000 exemplaren van dit type rupstrekkers. De M5 werd ingezet als trekker voor vuurmonden met een kaliber van 105 mm en 155 mm. In het voertuig was voldoende ruimte voor het transporteren van de vuurmondbemanning en 24 granaten met een kaliber van 155mm. Voor de voortbeweging was gebruik gemaakt van de Continental benzinekrachtbron model R6572. Met een cilinderboring van 121 mm en een zuigerslag van 137 mm had de zescilinder viertakt een cilinderinhoud van 9,368 liter. Bij 2.900 omwentelingen per minuut bedroeg het afgegeven vermogen 235 paardenkrachten. Behalve de M5 zijn ook nog 19 stuks M5A1 en een onbekend aantal M5A3 (beide met een vaste opbouw) in gebruik geweest. Een 12,7 mm (.50) M2 Browning M2 HB machinegeweer is toegepast voor de eigen beveiliging. De opvolger van de M5 artillerietrekker was de DAF YA 616.

Afb. 04:

155 mm Houwtiser M114/39 op gemodificeerd onderstel M1 op een Nederlandse kazerne.
Bron: Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH).

Naast de M5 "High Speed" Artillerietrekker, 13 ton beschikte de KL over een aantal artillerietrekkers: 6 ton, 6x6 van Amerikaanse origine. Dit bestand artillerietrekkers was opgebouwd uit wielvoertuigen van producenten Mack, Corbitt en White. Een bijkomend voordeel was de gemotoriseerde artillerietrekkers waren geproduceerd aan de hand van een tekening. Ook dit bestand is vervangen door de DAF YA 616.

Vrachtauto, open laadbak: 6 ton, 6 x 6, YA-616, 24 V, m/Lier. [DAF]

Ter vervanging van de verouderde gemechaniseerde en gemotoriseerde artillerietrekkers ontwikkelde DAF de drie-assig wielvoertuig. Dit type werd opgenomen als Vrachtauto, Open Laadbak: 6 ton, 6 x 6, YA-616, 24 V, m/lier. [DAF]. Voor de aandrijving van het 10 ton wegende wielvoertuig was gekozen voor de Continental Red Seal R6602/183 zescilinder benzinemotor. Achter de chauffeurscabine tussen de beide lengtedragers van het chassis was een lierinstallatie gemonteerd die een trekkracht kende van 9.000 kg. De staalkabel welke werd toegepast bij de lierinstallatie had een lengte van 80 meter. Een aangekoppelde last van 14.500 kg vormden voor de YA 616 geen probleem. De beide prototypen waren gereed in 1955 voor de geplande beproevingen. Nadat de serieproductie medio 1959 van start was gegaan liep de productie door tot 1967. De 616/626 serie stond bekend om zijn robuuste uiterlijk maar was ook zeer berucht om het grote benzineverbruik.

Medio 1988 werd door de Koninklijke Landmacht een aanvang gemaakt met het vervangen van de bijna dertig jaar ingebruik zijnde DAF YA-616. De opvolger was eveneens een product van DAF en werd als Vrachtauto, Artillerietrekker: 40 kN, 6x6, YHZ-2300, m/lier opgenomen in het voertuigenbestand.³

Bronnen.

1/2 TH 9-1262, Houwtiser, middelzwaar, voortgetrokken: 155 mm, m/affuit M1, M114/39, aug 1988.

VS 1901 A, Beschrijving materieel houwtiser van 155 mm, oct 1953.

VS 1901 B, Platenatlas behorende bij VS 1901A, Beschrijving materieel houwtiser van 155 mm, jan 1954.

Brochure M114/39 Rotterdamse Droogdok Maatschappij.

TM 9-331, mrt 1943.

TM 9-1331, jan 1944.

TM 9-331A, jan 1953.

VERGANE GLORIE.

Afb. 05:

Beide versies van de howitser 155 mm bij de Rotterdamse Droogdok Maatschappij.
Bron: Brochure M114/39 Rotterdamse Droogdok Maatschappij.